

Elektrotechnische veiligheid vraagt om objectief keurmerk

Het is steeds vaker in het nieuws: 50% van alle branden wordt veroorzaakt door elektrotechnische installaties. Per jaar bedraagt de schadelast €450 miljoen en sterven er 150.000 dieren. Reden voor verzekeraars, de politiek, dierenbescherming en LTO Nederland om op zoek te gaan naar mogelijkheden die aan deze situatie een eind kunnen maken. Na de liberalisering van de energiebedrijven is het toezicht op de veiligheid van elektrotechnische installaties sterk afgekald. iKeur, een nationaal platform dat de veiligheid van de elektrotechnische bedrijfsvoering optimaliseert, wil deze leemte opvullen.

S. (Simon) van der Heide, coördinator iKeur

De wetgeving is helder: nieuwe installaties in gebouwen moeten voldoen aan de eisen in het Bouwbesluit. Bestaande installaties in gebouwen waarin wordt gewerkt, vallen onder de eisen in het Arbobesluit. Maar wie controleert nog of al die laagspanningsinstallaties inderdaad aan deze eisen voldoen? De meeste installaties zijn zwaar verouderd en tegelijkertijd overbelast door de sterke groei van het aantal aangesloten apparaten de laatste jaren.

■ TERUGTREDENDE OVERHEID

De markt moet het zelf regelen, zo meent de terugtrekkende overheid, die steeds meer wetgeving passief handhaaft. Dit wil zeggen dat een installatie-eigenaar en zijn installateur pas in geval van letsel of schade moeten kunnen aantonen dat aan de geldende wettelijke voorschriften was voldaan. Dit kan door de installaties met een bepaalde regelmaat te laten inspecteren, zoals wordt voorgeschreven in normen als de NEN 3140 en NEN 1010. Dat hierbij tal van mankementen aan het licht komen, laten de foto's op de rechter pagina zien. Maar echt verplicht is zo'n inspectie niet. Bovendien kost een inspectie geld. Dus meer dan de helft van alle installatie-eigenaren in

ons land laat zijn elektrotechniek nooit inspecteren. Maar gaat er wat mis, dan is de eigenaar de klos. Naast het menselijk leed is dan ook de economische schade vaak niet te overzien. Dat laatste is in onze technologieafhankelijke maatschappij ook steeds vaker het geval bij 'gewone' installatie-uitval, dus zonder brand of ongelukken.

■ CERTIFICERING

Maar hoe weet de installatie-eigenaar, die zijn eigendommen wél netjes in een door de normen voorgeschreven regelmaat wil laten inspecteren, zeker dat hij met een bekwaam bedrijf in zee gaat? Dat weet hij niet, want er bestaat geen onafhankelijke certificeringsregeling. Hierdoor komt het ene inspectiebedrijf met een drie keer lagere offerte voor dezelfde inspectieklaus als het andere bedrijf. En de opdrachtgever is niet in staat die offertes technisch/inhoudelijk met elkaar te vergelijken. Hij wil immers niet voor niets een deskundig inspectiebedrijf inhuren.

■ BEROEPSVERENIGING

De zelfregulering van de inspectiemarkt zoals die door de overheid wordt nagestreefd is tot

op heden dan ook slechts deels gelukt, zo luidt de constatering van iKeur. Deze beroepsvereniging voor elektrotechnische inspecteurs werd opgericht in 2004 en streeft sindsdien naar één landelijke, eenduidige en onafhankelijke waarborg voor de kwaliteit van elektrotechnische inspecteurs in de richting van hun opdrachtgevers. Dit om ervoor te zorgen dat installatie-eigenaren niet worden bedod door Beun de Haas zonder visie en vakkennis.

■ BORGING

Dat zo'n certificeringsregeling sinds al die tijd niet branchebreed van de grond kwam, heeft in 2010 geleid tot ingrijpende beleidsombuigingen bij de vereniging. Doel: iKeur wordt een privaatrechtelijk keurmerk. Aan de inspecteurs die dit keurmerk mogen toekennen, stelt de eigen vereniging hoge eisen. Op die eisen worden de aangesloten inspectiebedrijven periodiek getoetst. Dit alles onder toezicht van een onafhankelijke organisatie buiten de eigen vereniging.

■ NORMEN

Daarnaast gaat de inspecteursvereniging zich, samen met de vakgroep Beheer & Inspectie

van brancheorganisatie Uneto-VNI, nadrukkelijker bezighouden met de normalisatie van het elektrotechnische inspectiewerk bij het Nederlands Normalisatie-instituut NEN in Delft. Daartoe is de gezamenlijke Nederlandse Vereniging van Inspectiebedrijven (NVIB) opgericht.

MARKGERICHTER

Verder gaan de verenigde inspecteurs de elektrische veiligheid marktgericht aanpakken. De complete NEN 3140 wordt opgedeeld in een soort modules, speciaal gericht op de behoeften in de markt. Daarbij valt te denken aan:

- inspecties gericht op uitsluitend brandveiligheid voor verzekeraars;
- ondersteuning installatieverantwoordelijken;
- risicogerichte inspecties voor ziekenhuizen, industrie, agrarische bedrijven en horeca. In de modules worden specifieke eisen gesteld aan de inspectie van installaties in verschillende toepassingen.

Parallel wil iKeur net zo specifieke eisen gaan stellen aan de mensen die deze inspecties uitvoeren. Iemand die een ziekenhuis, vliegveld of olieraffinaderij inspecteert, heeft heel andere vaardigheden nodig dan iemand die zich alleen richt op magazijnen en kantoren of op de horeca.

Zo wil iKeur de waarborg worden voor een objectieve en onafhankelijke elektrotechnische inspectie (zie kader).

PERSOONSCERTIFICATEN

Het plan van iKeur tot regulering van de Nederlandse inspectiemarkt voorziet in afzonderlijke certificaten voor de inspectie van onder andere:

- laagspanningsinstallaties algemeen (gereed);
- arbeidsmiddelen (gereed);
- thermografisch onderzoek (gereed);
- installaties onder de Europese Atex-richtlijnen;
- installaties onder de Europese Machinerichtlijn;
- hoogspanningsinstallaties;
- installaties in medische ruimten (in ontwikkeling).

De beroepsvereniging voor elektrotechnische inspecteurs schrijft geen opleiding voor, maar bepaalt uitsluitend de eindtermen waaraan een specifieke inspecteur moet voldoen. Hierop wordt hij getoetst door Examenbureau Vanneau, waarvan de objectiviteit onder toezicht staat van de Nederlandse Examenkamer. Deze houdt ook toezicht op de examens van onder meer de Stichting Atex en alle VCA-certificaten.

Meer informatie: www.ikeur.nl

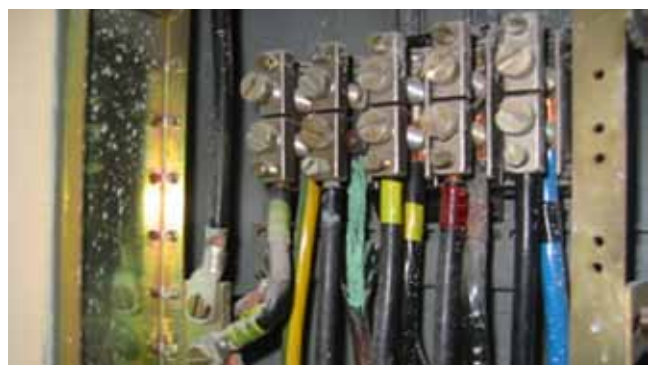
-Foto 1- Met een thermografische camera registreert de inspecteur wat met het blote oog niet waarneembaar is, een temperatuur van 103°C bij de middelste aansluiting. De oorzaak is meestal een sterk gegroeid aantal aangesloten apparaten en machines, zonder dat de installatie hierop is aangepast.

-Foto 2- Als het deksel niet meer sluit hebben spinnen en stof vrij spel met mogelijke oververhitting en vervolgens brand tot gevolg.

-Foto 3- Ook zonder thermografische camera is oververhitting ten gevolge van overbelasting vaak zichtbaar, voelbaar of te ruiken. Inspecteurs zijn in ons land echter niet bevoegd een installatie buiten bedrijf te stellen zonder toestemming van de eigenaar.

-Foto 4- Als er niet regelmatig wordt geïnspecteerd en er ontstaat overbelasting, dan smelt de isolatie weg. Daarnaast is de kabel zo aangetast door corrosie, dat er een overgangsweerstand in de aansluiting kan ontstaan met extra temperatuurverhoging tot gevolg. Inspectie kan dit voorkomen.